

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вищої ради правосуддя

Григорій УСИК

« 16 » 08 2024 року

**План діяльності
Вищої ради правосуддя
на 2025–2027 роки**

1. Мета (місія)

Забезпечення верховенства права та захисту прав і свобод людини через формування доброчесного, високопрофесійного та незалежного корпусу суддів.

2. Аналіз поточної ситуації у сфері діяльності

Повноважність Вищої ради правосуддя (далі також – ВРП) – конституційного органу державної влади, уповноваженого забезпечувати незалежність судової влади, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, відновлена в січні 2023 року після обрання до складу ВРП нових членів, відібраних за участю Етичної ради. Основні засади діяльності Вищої ради правосуддя та її органів: верховенство права, відкритість, гласність, колегіальність, незалежність і безсторонність. З огляду на представництво у складі ВРП різних суб'єктів формування, жодна інституція не може домінувати над судовою владою. Проте конституційний склад ВРП (21 член ВРП) тривалий час не сформовано через необрання (непризначення) окремими суб'єктами формування своїх представників.

Вища рада правосуддя – один із органів, без якого не може функціонувати судова система в Україні. Серед завдань ВРП – внесення подання про призначення судді на посаду, розгляд скарг, ухвалення рішень про звільнення судді та надання згоди на затримання судді чи утримання його під вартою.

Так, упродовж 2023 року Вища рада правосуддя провела **122** засідання, на яких ухвалила **1237** актів.

У 2023 році за результатами розгляду матеріалів про призначення кандидатів на посади суддів ВРП ухвалила **1** рішення про внесення Президентові України подання про призначення **1** кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

ВРП також ухвалила **2** рішення про відмову у внесенні Президентові України подання про призначення на посади суддів та **1** рішення про залишення без розгляду рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про призначення на посаду судді місцевого загального суду.

За 2023 рік до ВРП надійшло **8** матеріалів про припинення відставки суддів у порядку статті 145 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». За результатами розгляду вказаних матеріалів та тих, що надійшли за попередній період, Вища рада правосуддя ухвалила: **5** рішень про припинення відставки у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком; **3** рішення про припинення відставки судді у зв'язку з припиненням суддею громадянства України або набуттям ним громадянства іншої держави; **8** рішень про залишення без розгляду матеріалів про припинення відставки суддів.

До заповнення вакансій суддів з метою збалансування навантаження органи суддівського врядування застосовують процедуру відрядження суддів, оскільки навантаження судів різне не лише по регіонах, а й у межах одного регіону у зв'язку зі зміною територіальної підсудності судових справ. Протягом 2023 року (до початку відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України) до ВРП надійшло **40** повідомлень Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України) щодо необхідності відрядження суддів та продовження строку відрядження суддів до **32** судів та **14** повідомлень ДСА України про дострокове закінчення відрядження суддів.

У 2023 році Вища рада правосуддя ухвалила **27** рішень про початок процедури відрядження до **27** судів (до місцевих загальних судів – **25**, до окружних адміністративних судів – **1**, до апеляційних загальних судів – **1**). У зв'язку з оприлюдненням на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя оголошень про початок процедури відрядження суддів надійшло **38** згод суддів на відрядження до **11** судів.

Станом на 5 червня 2023 року ВРП ухвалила: **6** рішень про відрядження та про продовження строку відрядження суддів; **17** рішень про повернення до ДСА України повідомлень про необхідність відрядження; **7** рішень про залишення без розгляду повідомлень ДСА України про відрядження суддів та продовження строку відрядження; **9** рішень про

дострокове закінчення відрядження суддів; **3** рішення про відмову в достроковому закінченні відрядження суддів; **2** рішення про залишення без розгляду повідомлення ДСА України про дострокове закінчення відрядження судді.

Після відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) впродовж серпня – грудня 2023 року до Вищої ради правосуддя надійшло: **22** рішення ВККСУ про внесення подання з рекомендацією на відрядження **32** суддів до **20** судів; **9** рішень ВККСУ про внесення подання з рекомендацією про дострокове закінчення відрядження **25** суддів з **22** судів; **1** рішення ВККСУ про внесення подання з рекомендацією про переведення **1** судді. За результатами розгляду вказаних матеріалів ВРП ухвалила **43** рішення: **22** рішення про відрядження **24** суддів; **19** рішень про дострокове закінчення відрядження **19** суддів; **1** рішення про відмову у відрядженні **1** судді; **1** рішення про відмову у достроковому закінченні відрядження **1** судді.

Керуючись нормами Конституції України як нормами прямої дії, на виконання повноважень щодо звільнення судді з посади Вища рада правосуддя протягом 2023 року ухвалила рішення про звільнення **325** суддів.

За загальними обставинами звільнено **318** суддів, а саме: у зв'язку з поданням заяви про відставку – **293**, із них суддів місцевих судів – **139**, суддів апеляційних судів – **122**, суддів Верховного Суду – **23**; суддів Верховного Суду України – **4**, суддів Вищого адміністративного суду України – **1**, суддів Вищого господарського суду України – **1**, суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ – **3**; у зв'язку з поданням заяви про звільнення за власним бажанням – **24**, із них суддів місцевих судів – **23**, суддів Верховного Суду – **1**; у зв'язку з неспроможністю виконувати повноваження за станом здоров'я – **1**.

За особливими обставинами Вища рада правосуддя звільнила **7** суддів: за вчинення істотного дисциплінарного проступку – **6**; на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подання з рекомендацією ВККСУ – **1**.

З 1 листопада 2023 року ВРП відновила розподіл між членами ВРП скарг щодо дисциплінарного проступку судді та скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора, розподіл яких було зупинено рішенням Вищої ради правосуддя від 5 серпня 2021 року № 1809/0/15-21, з метою негайного відновлення дисциплінарної функції ВРП, а також забезпечення рівномірного розподілу справ між членами ВРП. Сформовано склад трьох Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя; 22 листопада 2023 року, після тривалої перерви, розпочалися засідання Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя. Після відновлення автоматизованого розподілу скарг з 1 листопада до 31 грудня 2023 року розподілено **14 004** дисциплінарні скарги, дисциплінарні провадження в яких не завершені попереднім складом ВРП, та скарги, які надійшли до ВРП з 5 серпня 2021 року до 31 грудня 2023 року.

У 2023 році Дисциплінарні палати ВРП та члени ВРП повністю завершили розгляд **2125** дисциплінарних скарг. Протягом вказаного періоду проведено **13** засідань Дисциплінарних палат ВРП. За результатами розгляду дисциплінарних скарг Дисциплінарні палати ВРП ухвалили: **48** рішень про залишення без розгляду та повернення дисциплінарних скарг ухвалями Дисциплінарних палат; **12** рішень про відкриття дисциплінарної справи; **52** рішення про відмову у відкритті дисциплінарної справи; **14** рішень про відмову у притягненні судді до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження; **6** рішень про притягнення до дисциплінарної відповідальності **6** суддів та застосування до них таких видів дисциплінарних стягнень: попередження (стосовно 5 суддів), подання про звільнення (стосовно 1 судді). Крім того, члени ВРП одноособово постановили **1433** ухвали про залишення дисциплінарних скарг без розгляду.

За 2023 рік до Вищої ради правосуддя надійшло **185** повідомлень про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про дії, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя.

З урахуванням повідомлень, які надійшли в попередні роки, ВРП протягом 2023 року розглянула **208** повідомлень суддів.

За результатами розгляду **97** повідомлень про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, у тому числі за повідомленням члена ВРП, ухвалено **93** рішення про вжиття заходів реагування, серед яких звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів, внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, які вчинили дії або допустили бездіяльність, тощо.

Розглянувши **111** повідомлень суддів про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, ВРП ухвалила **61** рішення про затвердження **97** висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя. ВРП ухвалила також **6** рішень із власної ініціативи в межах повноважень щодо вжиття заходів для забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

На підставі Закону України від 15 березня 2022 року № 2128-ІХ «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення сталого функціонування судової влади в період відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя» Голова Верховного Суду на початку 2023 року, в період відсутності повноважного складу ВРП, проводив перевірку повідомлень суддів про втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя. З урахуванням повідомлень, які надійшли в попередні роки, Голова Верховного Суду на початку 2023 року розглянув **10** повідомлень суддів, ухвалив **3** рішення про вжиття заходів реагування та **7** рішень про відмову у вжитті заходів.

Відповідно до чинного законодавства України до повноважень ВРП належить ухвалення рішень про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя та продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності.

У 2023 році ВРП відновила здійснення повноважень щодо надання згоди на затримання судді чи утримання його під вартою чи арештом та ухвалила рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

До ВРП у 2023 році надійшло **32** клопотання Офісу Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності:

22 клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності;

10 клопотань про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

За результатами розгляду клопотань Офісу Генерального прокурора ВРП у 2023 році ухвалила:

17 рішень про задоволення клопотань Офісу Генерального прокурора, із них: **11** рішень про тимчасове відсторонення, **6** рішень про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження;

11 рішень про часткове задоволення клопотань Офісу Генерального прокурора, із них: **9** рішень про тимчасове відсторонення судді, **2** рішення про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

1 рішення про відмову в задоволенні клопотання Офісу Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя;

3 рішення про повернення без розгляду клопотання Офісу Генерального прокурора, із них: **1** рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності, **2** рішення про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Протягом 2023 року до ВРП також надійшло **16** подань про надання згоди на утримання судді під вартою, за результатами розгляду яких ухвалено **15** рішень про надання згоди на утримання судді під вартою, **1** рішення про повернення подання про надання згоди на утримання судді під вартою.

На виконання конституційних повноважень щодо розгляду справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями чи прокурорами вимог щодо несумісності ВРП розглянула: **16** заяв про порушення суддями вимог щодо несумісності (з урахуванням тих заяв, що надійшли в попередні роки), за результатами розгляду ухвалено **15** рішень, з них: **3** рішення про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом, **12** рішень про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скаржникові; **12** заяв про порушення прокурорами вимог щодо несумісності ВРП та результатами розгляду ухвалено **11** рішень, з них: **2** рішення про визнання відсутності порушень прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом, **9** рішень про залишення без розгляду та повернення заявникові заяви щодо несумісності прокурорів.

Протягом 2023 року ВРП у зв'язку з реалізацією визначених законом повноважень брала активну участь у міжнародній співпраці, зокрема взаємодіяла з іноземними закладами, установами та організаціями з питань правосуддя, із урахуванням обмежень, пов'язаних із введенням в Україні воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”», у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України.

Значним результатом плідної співпраці із міжнародними партнерами стало отримання ВРП статусу спостерігача Європейської мережі рад правосуддя (далі – ЄМРП). Це надзвичайно важливе рішення на шляху інтеграції України до Європейського Союзу було ухвалено під час засідання Генеральної Асамблеї ЄМРП в місті Любляні (Республіка Словенія) у червні 2023 року. Голова ВРП брав участь у цьому заході.

У межах співпраці з ЄМРП відбувся візит члена ВРП до міста Брюсселя (Королівство Бельгія) для участі в засіданні робочої групи ЄМРП щодо незалежності, підзвітності та якості правосуддя. Представники ВРП брали участь у низці онлайн-заходів – в тематичних обговореннях, семінарі «Проблеми та використання штучного інтелекту в судах», ланч-семінарі щодо відносин між судовою владою та медіа, а також свободи висловлювання суддів.

Представники ВРП продовжили активну співпрацю із представниками установ і відомств іноземних держав, міжнародних урядових і неурядових організацій, дипломатичних представництв тощо.

Голова ВРП брав участь у презентації нового Плану дій Ради Європи для України «Стійкість. Відновлення. Відбудова» на 2023–2026 роки та засіданні Керівного комітету з імплементації зазначеного плану за участю делегації Групи доповідача Комітету міністрів Ради Європи з питань демократії.

Крім того, члени ВРП разом з експертами Венеційської Комісії та Директорату з прав людини і верховенства права Ради Європи (DG-1) взяли участь у обговоренні законопроекту «Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо запровадження додаткових процедур для зміцнення довіри суспільства до судової влади» (реєстраційний № 9454).

За участю міжнародних партнерів у ВРП відбулося багато робочих зустрічей і фахових заходів.

Зокрема, за підтримки міжнародних проектів у ВРП відбувся захід високого рівня – зустріч із послами та представниками посольств Сполучених Штатів Америки, Великої Британії, Європейського Союзу та Федеративної Республіки Німеччини в Україні, представниками Консультативної місії Європейського Союзу, Офісу Ради Європи.

Під час зустрічі членів ВРП з Надзвичайним і Повноважним Послом Великої Британії в Україні пані Меліндою Сіммонс та директором Міжнародної організації права розвитку (ІДЛЮ) в Україні Леваном Дучідзе було підписано план спільних дій щодо реалізації Проекту міжнародної технічної допомоги «Підтримка реформи судового врядування в Україні», що має за мету посилення інституційної незалежності, прозорості та спроможностей ВРП.

За підтримки Проекту Ради Європи делегації ВРП взяли участь у низці ознайомчих візитів, зокрема до штаб-квартири Ради Європи (м. Страсбург, Французька Республіка) для проведення зустрічей із представниками Ради Європи та участі в обговоренні напрацювань міжнародних експертів щодо функціонування органів суддівського врядування та самоврядування, системи дисциплінарної відповідальності суддів, системи суддівської освіти, а також оцінювання суддів в Україні та рекомендацій щодо подальшого удосконалення цих систем.

З метою вивчення досвіду Іспанії у сфері здійснення дисциплінарної практики делегація ВРП здійснила візит до Генеральної ради судової влади Іспанії (м. Мадрид, Королівство Іспанія).

Члени ВРП взяли участь у зустрічі представників органів влади України з експертами Ради Європи для обговорення рекомендацій європейських експертів щодо функціонування українських органів судового врядування та самоврядування в Україні, що відбулася у місті Варшаві (Республіка Польща).

Члени ВРП також взяли участь у конференції «Свобода вираження поглядів суддів та суддівських асоціацій у демократичній правовій державі», що була проведена Проектом Ради Європи в місті Львові.

Крім того, члени ВРП активно співпрацювали з представниками Департаменту у справах щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини – обговорення проблеми виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини та здійснення Комітетом Міністрів Ради Європи нагляду з особливо важливих питань, зокрема ухвалення

«пілотних рішень», а також щодо незалежності суддів, дисциплінарної відповідальності суддів, виконання судових рішень тощо.

Протягом 2023 року члени ВРП та працівники секретаріату ВРП брали участь у численних спільних заходах міжнародних проектів та програм, зокрема в орієнтаційній сесії «Ролі та обов'язки Вищої ради правосуддя: зміцнення громадської довіри та впевненості в судовій владі», присвяченій місії ВРП у зміцненні верховенства права, формуванні добросовісного, високопрофесійного суддівського корпусу та забезпеченні незалежності судової влади; у засіданні круглого столу, присвяченому обговоренню актуальних питань щодо господарського судочинства під час дії воєнного стану, особливостей здійснення дистанційного правосуддя, формування судової практики з розгляду спорів, пов'язаних із відшкодуванням шкоди, завданої країною-агресором, інших проблемних питань матеріального забезпечення роботи господарських судів; у Міжнародному форумі «Медіація і право»; у спільній стратегічній сесії ВРП та ВККСУ для напрацювання спільних рішень щодо ключових питань діяльності органів суддівського врядування та досягнення головної мети – формування добросовісного та високопрофесійного суддівського корпусу; у засіданні круглого столу «Майбутнє судової системи: обговорення проекту змін до процедур суддівської кар'єри» для обговорення новел у законопроектах № 10140, № 10140-1 тощо.

Пріоритетним для ВРП залишається створення безперешкодного доступу громадян, зокрема медіа, до публічної інформації про діяльність органу. ВРП забезпечує надання достовірної та об'єктивної інформації про виконання своїх функцій і повноважень, своєчасне та адекватне реагування на ситуації, що потребують публічної реакції з боку посадових осіб державного органу, динамічну роботу із журналістами, своєчасну, адекватну, побудовану на зрозумілих фактах реакцію на журналістські матеріали.

ВРП бере участь у громадських обговореннях, надає обґрунтовані пояснення щодо ухвалених рішень, реагує на критику. Серед головних задекларованих принципів комунікаційної взаємодії – партнерство, що означає готовність до співпраці з медіа, громадянами, інститутами громадянського суспільства через участь у спільних заходах.

За 2023 рік у розділі «Прес-центр» на вебпорталі «Судова влада України» розміщено **2796** новин, на сайті ВРП: **1224** матеріали (в розділі «Прес-центр»), анонси – **176**, оперативні результати розгляду питань порядку денного засідань – **157**, акти ВРП – **2989**. Активно наповнено інформацією сторінки ВРП у соціальних мережах. Минулого року відредаговано **23 306** сторінок проектів документів.

Упродовж першого півріччя 2024 року Вища рада правосуддя проводила свою діяльність з метою належної реалізації повноважень, визначених Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя», «Про судоустрій і статус суддів».

Протягом зазначеного періоду Вища рада правосуддя провела **56** засідань, на яких ухвалила **905** актів.

У межах реалізації одного із пріоритетів своєї роботи ВРП 1 червня 2023 року призначила членів ВККСУ – державного колегіального органу суддівського врядування, який не працював із кінця 2019 року. Це дало змогу проводити добір суддів на понад дві тисячі вакантних посад, а також завершити кваліфікаційне оцінювання суддів.

Як відомо, формування ВККСУ є однією з головних цілей, визначених Президентом України у Стратегії розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021–2023 роки. Адже від цього залежить збереження Україною статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу та успіх подальших перемовин щодо повноправного членства України в Європейському Союзі.

Відсутність повноважного складу ВККСУ впродовж майже чотирьох років призвела до зупинення кваліфікаційного оцінювання суддів. Відновлення діяльності ВККСУ дало можливість розпочати процес заповнення понад 2000 суддівських вакансій. 14 вересня 2023 року ВККСУ оголосила про проведення конкурсу на зайняття 560 вакантних посад суддів у місцевих судах для кандидатів, зарахованих до резерву. У резерві на заміщення вакантних посад суддів перебувають 585 кандидатів на посаду судді. Розпочато також конкурс на заповнення більш ніж 500 вакантних посад суддів судів апеляційної інстанції.

13 листопада 2023 року ВККСУ відновила кваліфікаційне оцінювання суддів на відповідність займаній посаді. Таке оцінювання повинні пройти 1884 судді місцевих та апеляційних судів України.

Упродовж першого півріччя 2024 року Вища рада правосуддя прийняла рішення про внесення Президентові України подання про призначення на посади **357** суддів до місцевих судів, з них: до місцевих загальних судів – **311** суддів; до місцевих адміністративних судів – **26** суддів; до місцевих господарських судів – **20** суддів.

Протягом зазначеного періоду Президентові України внесені подання про призначення **349** кандидатів на посади суддів.

Керуючись нормами Конституції України як нормами прямої дії, на виконання повноважень щодо звільнення судді з посади Вища рада правосуддя ухвалила рішення про звільнення **325** суддів.

Протягом першого півріччя 2024 року ВРП ухвалила рішення щодо звільнення **318** суддів з посад за загальними обставинами, з них: у відставку – **293**, у зв'язку з неспроможністю виконувати повноваження за станом здоров'я – **1**, у зв'язку з поданням заяви про звільнення за власним бажанням – **24**.

Протягом зазначеного періоду ВРП ухвалила **12** рішень про звільнення **12** суддів з посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Крім того, ВРП ухвалила **3** рішення про звільнення **3** суддів з посади на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подання ВККСУ з рекомендацією про звільнення судді з посади, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання його визнано таким, що не відповідає займаній посаді.

Протягом першого півріччя 2024 року до Вищої ради правосуддя надійшло **4209** скарг щодо дисциплінарного проступку судді.

Упродовж звітнього періоду Дисциплінарні палати та члени ВРП завершили розгляд **5420** дисциплінарних скарг (включно з тими, що надійшли в попередні роки).

За результатами розгляду дисциплінарних справ Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя ухвалили **65** рішень про притягнення до дисциплінарної відповідальності **67** суддів та застосували до них такі види дисциплінарних стягнень: попередження – щодо **31** судді; догана з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом одного місяця – щодо **10** суддів; сувора догана з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом трьох місяців – щодо **8** суддів; подання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя – щодо **1** судді; подання про звільнення – **17** суддів.

Крім того, члени ВРП одноособово постановили **1269** ухвал про залишення дисциплінарних скарг без розгляду.

Упродовж першого півріччя 2024 року надійшло **133** повідомлення про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про дії, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя.

Вища рада правосуддя розглянула **125** повідомлень про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя (з урахуванням повідомлень, що надійшли за попередні періоди).

За результатами розгляду **52** повідомлень про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя ухвалено **51** рішення про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів; внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, які вчинили дії або допустили бездіяльність, тощо).

За результатами розгляду **73** повідомлень суддів ухвалено **18** рішень про затвердження **64** висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Водночас Вища рада правосуддя ухвалила **3** рішення з власної ініціативи в межах своїх повноважень про вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Протягом першого півріччя 2024 року від Офісу Генерального прокурора до ВРП надійшло **17** клопотань, з них:

9 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності; **8** клопотань про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

За результатами розгляду клопотань ВРП ухвалила:

9 рішень про задоволення клопотань Офісу Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

7 рішень про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

1 рішення про повернення без розгляду клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Крім того, протягом першого півріччя 2024 року до ВРП надійшло **2** подання про надання згоди на утримання судді під вартою, за результатами розгляду яких Вища рада правосуддя ухвалила **1** рішення про надання згоди на утримання під вартою судді та **1** рішення про повернення подання про надання згоди на утримання під вартою у зв'язку з невідповідністю вимогам Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

3. Завдання та показники результатів їх виконання

Найменування показника результату виконання завдання	Одиниця виміру	Джерело інформації	Звітний період		Плановий період		
			2023 рік (звіт)	2024 рік (затверджено)	2025 рік (проект)	2026 рік (прогноз)	2027 рік (прогноз)
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість актів, прийнятих Вищою радою правосуддя, її органами, дисциплінарними інспекторами та членами Вищої ради правосуддя	од.	План діяльності, управлінський облік	4431	8050	5900	6250	6200
Кількість розглянутих запитів на інформацію та звернень	од.	План діяльності, управлінський облік	8041	8200	6500	6500	6500
Забезпечення незалежності судової влади							
Кількість прийнятих актів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя	од.	План діяльності, управлінський облік	257	280	280	280	280
Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів							
Кількість прийнятих актів, якими завершено розгляд справ (заяв) щодо несумісності	од.	План діяльності, управлінський облік	26	20	20	20	20

1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість прийнятих дисциплінарними інспекторами актів про залишення без розгляду дисциплінарних скарг	од.	План діяльності, управлінський облік	1433	4200	2400	2400	2400
Кількість прийнятих Дисциплінарними палатами актів, якими завершені дисциплінарні провадження щодо суддів	од.	План діяльності, управлінський облік	409	5300	6400	6400	6400
Кількість прийнятих актів за результатами розгляду скарг на рішення у дисциплінарних справах	од.	План діяльності, управлінський облік	25	110	100	100	100
Формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів							
Кількість прийнятих актів щодо призначення судді на посаду, переведення та відрядження судді	од.	План діяльності, управлінський облік	202	1090	600	520	420
Кількість прийнятих актів щодо тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, звільнення судді з посади, припинення відставки судді	од.	План діяльності, управлінський облік	367	235	176	166	161

5. Бюджетні програми

з/п	КПКВК і назва бюджетної програми	КФКВ	Обсяги фінансування стратегічних цілей та завдань за бюджетними програмами (тис. гривень)							
			2024 рік (затверджено)		2025 рік (план)		2026 рік (прогноз)		2027 рік (прогноз)	
			Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Забезпечення незалежності судової влади. Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів. Формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів.										
1	5981010 «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади»	0330	352 463,6	-	351 999,8	-	351 999,8	-	351 999,8	-
Усього за завданням:			352 463,6	-	351 999,8	-	351 999,8	-	351 999,8	-
Усього за планом діяльності:			352 463,6	-	351 999,8	-	351 999,8	-	351 999,8	-

6. Очікувані результати (за роками планового періоду)

Вища рада правосуддя має статус конституційного органу державної влади. Особливістю є необхідність забезпечення інституційної безперервності, виконання покладених Конституцією та законами України функцій.

У 2023 році судова влада функціонувала в умовах воєнного стану, енергетичної кризи, ракетних обстрілів, перебоїв із фінансуванням, надмірного навантаження та кадрового голоду, при цьому пододала багато викликів, які постали перед нею.

Попри всі складнощі та проблеми в діяльності судової влади, загострені воєнними діями, 2023 рік певною мірою став роком відновлення: сформовано повноважний склад Вищої ради правосуддя та відновлено її роботу; стало можливим призначення членів ВККСУ, яка відновила свою діяльність; успішними стали зусилля щодо розблокування дисциплінарної функції ВРП: з 22 листопада 2023 року, після більш як дворічної перерви, розпочалися засідання Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя, триває створення служби дисциплінарних інспекторів ВРП;

здійснюється робота з відновлення роботи судів, територіальна підсудність судових справ яких була змінена у зв'язку з воєнними діями.

Після відновлення роботи перед ВРП постала низка викликів, що потребували або все ще потребують подолання. За результатами цього року своєї роботи ВРП констатує, що у нинішньому складі здатна працювати без будь-якого тиску, незалежно від органів законодавчої та виконавчої влади. ВРП ухвалює рішення на виконання пріоритетів судової реформи – відновлення довіри суспільства до українського судочинства, забезпечення в судах верховенства права та незалежності суддів.

У межах реалізації одного із пріоритетів своєї роботи ВРП 1 червня 2023 року призначила членів ВККСУ – державного колегіального органу суддівського врядування, який не працював із кінця 2019 року. Призначення складу ВККСУ є одним із важливих кроків проведення судової реформи у формуванні доброчесного і високопрофесійного суддівського корпусу, а також одним із завдань, яке мала виконати Україна як країна-кандидат у члени ЄС.

У зв'язку з поглибленням кадрового дефіциту в судах пріоритетними напрямками роботи ВККСУ визначено завершення проведення кваліфікаційного оцінювання суддів, конкурсів на зайняття вакантних посад суддів та оголошення добору суддів, проведення оцінки потреби судової системи в суддях з урахуванням умов воєнного стану та повоєнної відбудови через оцінку рівня навантаження суддів.

Варто наголосити, що нагальною проблемою судової системи у 2023 році, як і в минулі роки, був кадровий дефіцит у судах, унаслідок чого перед державою постали об'єктивні виклики в частині реалізації громадянами України права на справедливий суд, яке гарантується статтею 55 Конституції України, статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статтею 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.

Недостатнє кадрове забезпечення судової системи є однією з основних причин недотримання розумних строків судового провадження.

Через значну кількість вакантних посад суддів судові засідання у справах відкладаються на значний час, виникає загроза зниження якісних та кількісних показників розгляду справ, оскільки навантаження щодо розгляду судових справ, яке перекладається на інших суддів, є надмірним.

Станом на 1 липня 2024 року до Вищої ради правосуддя надійшло 416 рекомендацій ВККСУ про призначення кандидатів на посади суддів у місцевих судах – у межах процедури добору кандидатів на посади суддів та 59 рекомендацій ВККСУ про призначення кандидатів на посади суддів у місцевих судах за результатами кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді.

Вища рада правосуддя ухвалила рішення про внесення Президентіві України подань про призначення 348 кандидатів на посади суддів місцевих судів – у межах процедури добору кандидатів на посади суддів та 35 кандидатів – за результатами кваліфікаційного оцінювання на відповідність судді займаній посаді.

На початку липня 2024 року вперше з початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України 248 суддів склали присягу судді. У липні 2024 року Президент України призначив 214 суддів до місцевих судів та 1 суддю Верховного Суду, 114 суддів були призначені у травні 2024 року та очікували складення присяги майже два місяці. Водночас заступник Голови ВККСУ зазначив, що «248 суддів – це 5 % суддівського корпусу України».

Важливим завданням, що стоїть перед Вищою радою правосуддя є формування служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя за результатами проведення відкритого, прозорого конкурсу із залученням міжнародних експертів.

12 липня 2024 року Конкурсна комісія з проведення конкурсу на зайняття посади керівника служби дисциплінарних інспекторів після співбесід з двома фіналістами конкурсу оголосила про необхідність проведення нового конкурсу, оскільки через відсутність необхідної кількості кандидатів проведення конкурсу втратило доцільність.

Конкурсна комісія з проведення конкурсу на зайняття посади керівника служби дисциплінарних інспекторів пом'якшила вимоги до кандидатів на керівника служби та розраховує на його обрання в жовтні 2024 року, тобто в терміни, передбачені зобов'язаннями перед ЄС.

Функціонування електронного правосуддя в Україні забезпечує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (далі – ЄСІТС). Розвиток електронного судочинства, цифровізація елементів судового процесу, впровадження електронного суду та вдосконалення ЄСІТС є важливими кроками підвищення якості судових сервісів, покращення доступу до правосуддя для багатьох громадян, скорочення видатків на матеріально-технічне забезпечення діяльності органів судової влади.

Ураховуючи важливість та складність напряму цифрового розвитку, що потребує чіткого плану дій та розподілу функцій, а також забезпечення заходів зі створення та належного функціонування ЄСІТС, ВРП 19 жовтня 2023 року оголосила про наявність вакантної посади заступника Голови ДСА України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації. Опрацювання документів, проведення співбесід із кандидатами на цю посаду та подання ВРП пропозицій щодо кандидатур для призначення на вакантну посаду доручено Постійній комісії Вищої ради правосуддя з питань Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, до роботи якої з правом дорадчого голосу та надання консультативної допомоги залучалися фахівці, які тривалий час сприяють Вищій раді правосуддя

розбудові ЄСПС. Заступника Голови ДСА України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації призначено 12 березня 2024 року.

ЄСПС суттєво застаріла і недостатньо фінансується. Її апаратна, програмна та мережева інфраструктура, а також система управління інформаційно-комунікаційними технологіями потребують повної модернізації.

У 2024 році Україна має завершити комплексний ІТ-аудит, зокрема наявних ІТ-систем, бізнес-процесів та організаційної структури. За результатами такого аудиту буде ухвалено та розпочато реалізацію дорожньої карти модернізації ІТ у судовій системі, включно з розробкою нової системи управління справами. Такі завдання постали перед державою в контексті євроінтеграційних процесів.

Судова система потерпає від значного недофінансування, яке ще більше посилюється у зв'язку із загарбницькою війною та її впливом на фінансові ресурси держави. Усвідомлюючи реалії сьогодення та враховуючи, що економіка України функціонує в умовах безпрецедентних викликів, Вища рада правосуддя з розумінням ставиться до складної фінансово-економічної ситуації в державі, однак вважає за доцільне наголосити на проблемах фінансового забезпечення потреб судової гілки влади, належний рівень якого сприятиме забезпеченню кожному громадянину доступу до правосуддя, скороченню строків розгляду судових справ та збільшенню кількості розглянутих судових справ, що в сукупності мінімізує можливі порушення прав осіб, які звернулися до суду, та, відповідно, підвищить рівень довіри до суду і авторитет правосуддя в суспільстві.

У зв'язку з значним обсягом роботи, яку виконує Вища рада правосуддя, з огляду на її місце в системі правосуддя для забезпечення виконання основних функцій і завдань, покладених на Вищу раду правосуддя, необхідним є розгляд Верховною Радою України питання щодо збільшення видатків загального фонду в Державному бюджеті України на 2025 рік, що сприятиме успішній реалізації бюджетної програми «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади». Це дасть конституційному органу можливість і надалі виконувати державні функції щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного, високопрофесійного корпусу суддів, а основне – розпочати роботу служби дисциплінарних інспекторів, яка зможе якісно реалізовувати повноваження ВРП щодо здійснення дисциплінарних проваджень стосовно суддів.